

Motion till riksdagen 2021/22:3738

av **Mathias Tegnér m.fl. (S)**

Arbetskraftsinvandring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Stockholms arbetsmarknad är stor och dynamisk med en gigantisk flora av olika yrken. I många avseenden är arbetsmarknaden i vår region en tillväxtmotor som är viktig för hela landet. Det innebär också att som riksdagsledamöter från Stockholmsregionen så ser vi både de för- och nackdelar som denna flora för med sig. Ett område som påverkar Stockholms arbetsmarknad mycket är arbetskraftsinvandring.

Sedan 2000-talets början har Sverige världens kanske mest liberala regler för arbetskraftsinvandring. Tyvärr har detta system inneburit för fusk, fiffel och exploatering av utländsk arbetskraft. Det räcker i princip med att man har ett kontrakt med en arbetsgivare så får man komma till Sverige och arbeta. Arbetsgivaren bestämmer helt själv om det finns behov av arbetskraft och om det ska tillgodoses genom invandring.

Det har lett till omfattande invandring till jobb där det inte alls finns brist och där man mycket väl skulle kunna hitta lämplig arbetskraft som redan bor i Sverige. Exempelvis fick Hotell och restaurangfacket nästan lika många ansökningar för yttrande från Migrationsverket under pandemiåret 2020, som innan pandemin. Detta handlar alltså

om att företag vill anställa en person från tredje land i hotell- och restaurangbranschen, trots ett stort antal uppsägningar och hög arbetslöshet, inte minst i storstäder som Stockholm.

Vi vet att många luras hit under falska förespeglingar och utnyttjas hänsynslöst. Det förekommer falska kontrakt, låglönedumping och till och med organiserad trafficking. Bortsett från det lidande det kan innebära för den enskilde så leder det till lönedumping och till att den svenska modellen urholkas.

För att komma till bukt med avarterna i systemet tillsatte den socialdemokratiska ledda regeringen en utredning av nuvarande lagstiftning, i februari 2020. Just nu pågår en process där flera av förslagen kommer införlivas i svensk lagstiftning. Vidare kommer viktiga åtgärder om utökade kontroller av arbetskraftsinvandrarers arbetsvillkor genomföras. Migrationsverket ska göra fler och riktade kontroller av anställningsvillkoren efter att en person har kommit till Sverige för att arbeta. Om en arbetsgivare inte anmäler förändringar av arbetsvillkoren, kan han eller hon dömas till böter eller fängelse i upp till 6 månader.

Det här är viktiga steg i rätt riktning, som innebär skärpningar av dagens generösa regelverk. Utöver detta behövs ytterligare åtgärder för att bland annat komma åt handel med arbetstillstånd, exploatering av deltidsarbetande arbetskraftsinvandrare och annat organiserat missbruk.

En ansökan om arbetstillstånd har också kommit att bli en andra chans för de asylsökande som får avslag på sin asylansökan. Det är naturligtvis förstäligt att den asylsökande söker den möjligheten men det är inte i linje med hur asylrätten är tänkt att fungera och risken för att man utnyttjas ökar då arbetet är den enda anknytningen till landet.

För oss socialdemokrater råder ingen tvekan: svensk arbetsmarknad ska inte vara en fristad kriminella som utnyttjar våra system. Här ska råda ordning och reda med svenska löner och villkor – för alla som jobbar i landet.

Samtidigt råder arbetskraftsbrist i en del branscher i Sverige. Delvis kan detta åtgärdas med riktade utbildningsinsatser, men det råder ingen tvivel om att vissa branscher behöver rekrytera högkvalificerad arbetskraft från andra länder för att kunna utvecklas och växa.

Alltså behöver Sveriges regler förändras på två sätt. Vi behöver införa en striktare prövning vid ansökan om arbetskraftsinvandring. Vi hade tidigare ett sådant system och det finns fortfarande liknande system i exempelvis USA, Australien eller Kanada.

Samtidigt har en konsekvens av olika beslut blivit att personer som bidrar till landet och arbetar inom bristyrken, utvisas på grund av mindre fel (kompetensutvisningar). Detta underminerar Sveriges rykte, gör det svårare att rekrytera och är negativt för oss och vår ekonomi.

Här behöver Sverige bli snabbare. Använda oss av centrum, ibland kallat "one-stop-shop" för arbetskraft med hög kompetens. Här behöver vi se över regler för experter, gästforskare och utländska studenter. Vi ska ha strikta kontroller av arbetskraftsinvandring men det är inte rimligt att personer utvisas för små fel, ibland redan korrigerade, oftast från arbetsgivarens sida.

Alltså måste våra regler anpassas för de behov som finns på svenska arbetsmarknaden.

Mathias Tegnér (S)

Abraham Halef (S)

Ingela Nylund Watz (S)

Serkan Köse (S)

Anna Vikström (S)

Solange Olame Bayibsa (S)

Leif Nysmed (S)